

Guía Docente

Datos Identificativos					2024/25
Asignatura (*)	Xestión da Seguridade, a Calidade e o Medio Ambiente Marítimo		Código	631G01315	
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Ciencias da Navegación e Enxeñaría Mariña				
Coordinación	Cao Feijóo, Genaro	Correo electrónico	genaro.cao@udc.es		
Profesorado	Cao Feijóo, Genaro	Correo electrónico	genaro.cao@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Esta materia fará fincapé no coñecemento da normativa para que o alumnado poida comprender en que se fundamenta unha axeitada xestión da seguridade no mar e a protección do seu medio. Para iso, estudaranse en detalle as normativas que incumben á xestión da seguridade, a calidade e o medio ambiente no ámbito marítimo. Asemade, aplicaranse criterios e técnicas tanto da xestión da calidade como da sostibilidade medioambiental ó transporte marítimo.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
--------	-------------------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
RA1C-Escribir, explicar e transmitir os coñecementos teóricos adquiridos tanto de modo oral como escrito mediante o uso do linguaxe científico-técnico.	A54		
RA2C-Identificar e relacionar os coñecementos adquiridos con outras disciplinas	A55		
RA4C-Reunir e interpretar datos relevantes	A57		
RA5C-Identificar compoñentes do buque.	A58		
RA6C-Identificar as situacións críticas e usar os medios dispoñibles ao fin de resolvelas con efectividade.	A59		
RA112C-Recabar información obxetiva nas entrevistas persoais	A64		
RA116C-Coñecer a normativa nacional e internacional aplicable ás actividades relacionadas co transporte marítimo e as operacións portuarias.	A65		
RA10H-Coñecer, analizar, sintetizar e aplicar os contidos, conceptos fundamentais e aplicacións da asignatura.		B32	
RA11H-Desenvolver tanto o traballo individual como en grupo		B33	
RA12H-Manexar material bibliográfico e recursos informáticos		B34	
RA13H-Manexar con soltura as ferramentas, técnicas, equipos e/ou material/instrumental propio de cada materia.		B35	
RA121H-Coñecer e aplicar a normativa e técnicas en materias de xestión da seguridade do transporte marítimo e a protección do medio marino.		B107	
RA17X-Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.			C15
RA18X-Revisar o cumprimento das prescricións lexislativas marítimas			C16
RA19X-Promover os hábitos hixiénicos e saudables adecuados e fomentar o interese e cooperación dos traballadores nunha acción preventiva integrada.			C17
RA114X-Redactar informes técnicos.			C40
RA115X-Xestionar, dirixir e controlar empresas e actividades relacionadas co ámbito marítimo.			C41
RA118X-Planificar inspeccións, auditorías internas e externas e elaborar os correspondentes informes.			C43

Contidos

Temas	Subtemas
1. XESTIÓN DA SEGURIDADE	1.1. Introducción ós sistemas de xestión da seguridade e saúde laboral. 1.2. Estrutura dun sistema de xestión 1.3. Código Internacional de Xestión da Seguridade Operacional do Buque e a Prevención da Contaminación. 1.4. Medidas que se adoptarán para a protección e salvagarda de tódalas persoas a bordo nunha emerxencia 1.5. Coñecemento das regras sobre os dispositivos de salvamento (Convenio SOLAS) 1.6. Obrigacións e responsabilidades da empresa navieira e as autoridades portuarias na aplicación do Código IGS. 1.7. Protección del buque y las instalaciones portuarias. 1.7.1. Obrigacións e responsabilidade das autoridades portuarias na aplicación do Código ISPS.
2. XESTIÓN DA CALIDADE	2.1. Introducción ós sistemas de Xestión da Calidade. 2.2. Normas ISO 9000 2.3. O modelo europeo ?EFQM? 2.3.1. Outros estándares de Calidad 2.4. Sistema de Calidad 2.5. Responsabilidade da dirección 2.5.1. A política de Calidad 2.6. Documentación, control de datos, aprobación e expedición
3. XESTIÓN DO MEDIO AMBIENTE MARÍTIMO	3.1. Introducción ós sistemas de Xestión do Medioambiente 3.2. A serie de normas ISO 14000 sobre Xestión Ambiental 3.2.1. Norma ISO 14001:2015 3.3. O Regulamento Europeo ?EMAS? 3.4. Xestión da prevención da contaminación (Convenio MARPOL) 3.5. Normativa nacional
4. AUDITORÍAS	4.1. Comunicacións, informes e rexistro 4.2. Elaboración de Plans 4.3. Certificación e instrucións 4.4. Auditor e auditoría 4.5. Informe de auditoría 4.6. Seguimento
O desenvolvemento e superación destes contidos, xunto cos correspondentes a outras materias que inclúan a adquisición de competencias específicas da titulación, garanten o coñecemento, comprensión e suficiencia das competencias recollidas no cadro AII/2, do Convenio STCW, relacionadas co nivel de xestión de Primeiro Oficial de Ponte da Mariña Mercante, sen limitación de arqueado bruto e Capitán da Mariña Mercante ata o máximo de 3.000 GT.	Cadro A-II/2 del Convenio STCW. Especificación de las normas mínimas de competencia aplicables a Capitáns y primeiros oficiais de ponte de buques de arqueado bruto igual ou superior a 500 GT.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A55 A58 A65 B32 B107	2	0	2

Traballos tutelados	A54 A55 A57 A59 B32 B33 B34 B35 B107	5	30	35
Presentación oral	A54 B33 B34 B35 C15	3	18	21
Sesión maxistral	A55 A58 A64 A65 B107 C16 C17 C40 C41 C43	30	60	90
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Exame final.
Traballos tutelados	Traballos realizados polo alumnado (individuais e/ou en grupo) respecto dos contidos da materia. Ao longo do cuadrimestre propórase un ou varios traballos en torno ao contido do temario que deberán fundamentarse coa bibliografía básica e complementaria da guía e con outra seleccionada polo profesorado e/ou polo estudiantado. A súa realización iníciase na aula e completase mediante o traballo autónomo do alumnado, atendendo ás indicacións proporcionadas a través da atención personalizada do profesorado. A través da exposición na aula, compártanse os traballos realizados.
Presentación oral	Respecto aos traballos tutelados.
Sesión maxistral	Na actividade de sesión maxistral traballaranse os contidos que conforman o marco teórico mediante a exposición oral, guiada co uso de presentacións, de medios audiovisuais e coa introdución de cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a aprendizaxe e a construción do coñecemento. Realízase unha exposición xeral introdutoria de cada un dos distintos temas de que consta o programa, indicando os aspectos que o alumnado debe ampliar co seu traballo persoal, coas oportunas orientacións bibliográficas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación oral Proba obxectiva Traballos tutelados Sesión maxistral	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo cón profesor da materia. A forma e o momento en que se desenvolverá indícase en relación con cada actividade ao longo do curso, segundo o plan de traballo da materia. O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial segundo establece a "NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO E A PERMANENCIA E A PROGRESIÓN DOS ESTUDANTES DE GRAO E MESTRADO UNIVERSITARIO NA UDC" desenvolverá a súa actividade coa asistencia e participación nas dinámicas que se recollen no Paso 4 "Planificación" e neste paso que nos ocupa "Atención personalizada" descrita para os Traballos tutelados, a través dos grupos de traballo que se conformen na materia. A actividade farase atendendo ás observacións da avaliación relativas á flexibilidade de asistencia-participación e aos requisitos para superar a materia.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A54 B33 B34 B35 C15	Para avaliar a exposición/presentación teráanse en conta os seguintes aspectos: - Relevancia e organización dos contidos expostos. - Coordinación da exposición (que reflicta un traballo colaborativo, non unha suma de partes). - Nivel de comprensión dos contidos básicos. - Claridade expositiva.	10
Proba obxectiva	A55 A58 A65 B32 B107	Os criterios de avaliación contemplados no cadro A-II/1 do Código STCW, e recollido no Sistema de Garantía de Calidade, tenránse en conta a hora de deseñar e realizar a avaliación.	60
Traballos tutelados	A54 A55 A57 A59 B32 B33 B34 B35 B107	Para avaliar os traballos teráanse en conta na súa elaboración os seguintes aspectos: - Estrutura: presentación, organización do contido, claridade expositiva e corrección gramatical. - Contido: Comprensión de ideas básicas, dominio conceptual, uso das fontes traballadas no tratamento dos contidos ao longo do cuadrimestre e relacións entre eles.	20
Sesión maxistral	A55 A58 A64 A65 B107 C16 C17 C40 C41 C43	Os criterios de avaliación contemplados no cadro A-II/1 do Código STCW, e recollido no Sistema de Garantía de Calidade, tenránse en conta a hora de deseñar e realizar a avaliación.	10

Observacións avaliación

- Convenio STCW 2010: Os criterios de avaliación

contemplados no cadro A-II/1 do Código STCW, e recollido no Sistema de Garantía de Calidade, tenrânse en conta a hora de deseñar e realizar a avaliación.

- Para superar a materia seguindo a avaliación continua

é necesario superar cada metodoloxía. Na sesión maxistral, asemade da asistencia ás aulas (nesta metodoloxía un mínimo do 80%) valorárase a participación do alumno.

O alumnado que non siga a avaliación continua sempre terá a opción de presentarse a proba obxectiva. Consecuentemente, nesta circunstancia dita metodoloxía terá un valor na avaliación do 100%.

- O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo

parcial e dispensa académica correspondente que lle proporcione a exención de asistencia, segundo establece a "NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO DOS ESTUDANTES DE GRAO NA UDC (Arts. 2.3; 3.b; 4.3; 6.b e 7.5) (04/05/2017) poderá realizar as probas parciais, se as houber, sen necesidade de asistir o 80% das aulas presenciais, sempre e cando o mestre sexa debidamente informado ao principio do curso. Sen menoscabo do anterior, o profesor poderá encargarlle a este alumnado diferentes traballos (individuais e/ou en grupo) ao longo do curso para ser expostos no horario de titorías co gallo de puntuar na avaliación continua a parte proporcional do valor da sesión maxistral.

- Sobre as sancións aplicables pola comisión de

faltas moi graves, artigo 11 do Regulamento disciplinar do estudiantado da universidade da Coruña, aprobado polo Consello de Goberno do 27/02/2023, en xuño de 2023 modificouse o punto b), quedando:

b) Cualificación de suspenso na

convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederáse a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Bibliografía básica

- OMI (2018). Código IGS : Código internacional de gestión de la seguridad y Directrices para la implantación del Código IGS. Londres
- IMO (). MARPOL 73/78. LONDON
- IMO (2009). Manual sobre contaminación química. . LONDRES
- IMO (2011). Directrices para la elaboración de planes de emergencia de a bordo contra la contaminación del mar . LONDRES
- IMO (2011). Manual sobre la contaminación ocasionada por hidrocarburos. . LONDRES
- IMO (2007). Directrices relativas al Convenio sobre la prevención de la contaminación del mar por vertimiento de desechos y otras materias, 1972. . LONDRES
- IMO (2007). Equipo de prevención de la contaminación conforme al MARPOL . LONDRES
- IMO (2010). Manual on oil spill risk evaluation and assessment of response preparedness . London
- (1996). La contaminación del mar fuentes, toxicidad, degradación y eliminación de contaminantes . Oviedo : Universidad, Servicio de Publicaciones
- OMI (). Código Internacional de Gestión de la Seguridad (Código IGS) y Directrices revisadas para la implantación del Código IGS. . Londres
- OMI (). Código Internacional para la Protección de los Buques y de las Instalaciones Portuarias (Código PBIP). Londres
- IMO (1994). International Safety Management (ISM Code).
- Abril Sánchez, Cristina Elena (). Integración de sistemas de gestión : calidad, medio ambiente y seguridad y salud en el trabajo. Madrid Fundación Confemetal
- Boat Books Australia (2010). Response to marine oil spills . Livingston : Witherby Seamanship International Ltd. Australia
- Chauvel, Alain-Michel (1997.). Managing Safety and Quality in Shipping. London: The Nautical Institute
- Cuatrecasas Arbós, Lluís (2017). Gestión integral de la calidad : implantación, control y certificación. Barcelona
- Fernández Hatre, Alfonso (2003). Sistemas integrados de gestión : calidad, gestión medioambiental, prevención de riesgos laborales. Llanera : Instituto de Desarrollo Económico del Principado de Asturias
- Kuo, Chengi (1998). Managing ship safety. Ed. LLP. 1998. London
- López Lemos, Paloma (2015). Cómo documentar un sistema de gestión de calidad según ISO 9001:2015. Madrid
- Moreno Redondo, Mª del Mar. (2002). Código IGS y sus auditorías.
- Sánchez Rivero, José Manuel. (2016). mplantación de sistemas de gestión de la calidad : la norma ISO 9001:2015. Madrid
- Silos Rodríguez, José María (2008). Manual de lucha contra la contaminación por hidrocarburos . Cádiz : Servicio de Publicaciones de la Universidad de Cádiz
- Vidal Vázquez, Estrella (2014). La calidad y su gestión en las organizaciones gallegas propuesta de un modelo de gestión de la calidad total basado en el Modelo EFQM de Excelencia.
- IMO (2014). ISM code : International safety management code with guidelines for its implementation.. London
- IMO (2002). International Safety Management Code ISM Code : and Revised guidelines on implementation of the ISM Code by Administrations. London
- BOE (2010). Ley 41/2010 de Protección del Medio Marino. España
- Ministerio para la Transición Ecológica (2019). Ordenación del Espacio Marítimo. Catálogo de Publicaciones de la Admon. Gral. Estado Español
- Ministerio para la Transición Ecológica (2018). RD 957/2018 modifica anexo I de la ley 41/2010. España
- Diario Oficial de la UE (2008). Directiva 2008/56/CE Marco de acción comunitaria para la política del medio marino. Parlamento Europeo

Bibliografía complementaria

Recomendaciones

Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
"-Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas...)-Traballarse para identificar e modificar prexuizos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. -Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas."

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías